

הכנה לחיים ערכיים - לחיים של אמת

1. יח. הוא ה'ה אומר, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא.

יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה:

2. תפארת ישראל

יפה שעה אחת בתשובה - היינו לתקן מה שנתקלקלה הנפש:

ומעשים טובים - היינו להוסיף לה שלימות:

מכל חיי העולם הבא - דבעה"ב א"א לתקן קלקולי הנפש או להוסיף לה שלימות [רק הקב"ה יתקן שם קלקולי הנפש ע"י הזיקוקים, שקוראים אותן עונשי הגיהנם, וכמו כן יוסיף לה הקב"ה שם שלימות, כמ"ש ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון (כמ"ק כ"ט ע"א):]

יפה שעה אחת קורת רוח - לשון נתקרה דעתו [פסחים קי"ח ע"א], ור"ל דבעה"ב נשקטה תשוקתו להעונג היותר נשגב מדכבר השיגו:

מכל חיי העולם הזה - דכל תענוגי עה"ז יפסקו לבסוף משא"כ תענוגי עה"ב קיימין לנצח, ולכן ראוי שתחוס על רגעיך העפים חיש מהר, לבלי להוציאם לבטלה, דא"כ תפסיד פסידא דלא הדר, דתפסיד הזמן היקר, שהוא הסבה לך להשיג תכלית יקר, וכל רגע שאבדת, לא תשוב לך:

3. כח התשובה בעולם הזה לקנות עולם הבא - עין איה שבת פרק ב סימן רה

"ת"ר: (שבת לב.) מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה, שכן (סנהדרין ו, ב') כל המומתין מתודין".

נפש האדם, שעשאה אלהים ישר, היא שואפת אל הטוב והצדק. רק ערבוב המושגים שבא ע"י תגבורת התאוה משגים את האדם מדרך הישר, עד שלא יכיר דרך האמת החקוקה ג"כ בעצם טבע נפשו. אמנם בעת כשלון כח הגוף, בעת שחלה ונטה למות, אז כח החיים הפנימי מתעורר, והרגשת היושר האמיתי מתגברת. ע"כ השעה ההיא היא שעת הכושר להתודות, כי קרני האורה הזורחות לו אז בבתי נפשו פנימה יאירו לו למצא כל חטא ועון המפוזרים בדרך מהלך חייו. התגברות המוסר שבנפש איננה באה כ"א מטבע הבריאה של הנפש, שמתגבר בעת שסר עורון התאות הגסות, ע"כ הוא כולל את כלל האדם, שכן כל המומתין מתודין. וכל כח כללי הוא לעולם בנוי ע"פ יסוד הטבעי שיש לו תעודה ותכלית.

והיינו התכלית היוצאת מכלל הפניה אל ד' לשוב מאון. ויפה שעה אחת של תשובה בעוה"ז, שמקיימת את יסוד החיים של האדם לעולם הנצח. שהרי כל ימי חיי האדם הנפש היא מלאה תנועה, מחלפת את ציוריה וכחותיה ואיננה קיימת בצביון אחד. הכח החובק את כל הכחות כולם, את העצמיות של הנפש, הוא ודאי כח הרצון, הוא פועל על יתר חלקי הנפש הנגלים והנסתרים, וכל כח החיים העבר בכל המון החליפות פועל עליו ומתפעל ממנו. ע"כ החותם האמיתי על הנפש להשכיל ולהאיר באור החיים, יטביע הרצון. וכיון שלעת שכבר צריך להשלים נפשו להעמידה על מצב בלתי מתחלף, על מצב שיכלול את כל כחותיה וציוריה בחטיבה אחת, שתחוש את כל הוייתה כולה כאחת, מראש היותה עד סוף כל מעשיה ורגשותיה, תחת אשר בכל עת שימושה בכלי הגוף, רק קמעא קמעא נכנסים בקרבה ציורים בודדים, גדול מאד הוא ערך הוידוי המאיר את אור האמת והיושר בנפש פנימה וקובע את הרצון לפי טבע האלהי שלה, במה שיזרה הלאה כל רצון זר לכל עון ולכל חטאת. זאת היא מגמת הנטיה הטבעית להתודות, ששם אדון כל הנשמות בלב כל בנ"א, שכן כל המומתין מתודין. וכמו ששמירת הטבע הגופני והליכותיו הקבועות הן לו ארחות חיים, והמתחכמים מבלי חכמה שלא לשמע לקול הטבע הגופני המה עוכרי שארם **1** (בשרם), כן המקשיחים לבם לבלתי שמע לקול אלהים הקורא אליהם מטבע הנפש הם משחיתים נפשם, כי-אם צריך לצרף עוד לקול הנטיה הנפשית, זיכוכה של תורת ויראת ד' בבינת לבב המביאה לידי תשובה אמיתית, "ולבבו יבין ושב ורפא לו" **2**. וביותר צריך האדם להשכיל, שכמו שכל המומתין בב"ד המיתה היא אות שיש בידם חטא, והחטא תובע את תפקידו לשוב ממנו כדי להשיב נפשו לטהרתה, כן המיתה האנושית, היא בעצמה עדה כי ישנן תכונות נשחתות באדם. שאם לא היו, כ"א היה הכל בתכלית השלמות, לא היה ראוי למיתה שתהיה בעולם כלל, וכמו שיהיה ביום חבוש ד' את שבר עמו, "בלע (ישחית ויבטל המיתה לעולם) המות לנצח" **3**. וכיון שיש הוכחה למציאות של תכונות נשחתות טבעיות, ודאי יש שם ג"כ חטאים שגרמו התכונות ההן. וצריכה המיתה הטבעית ג"כ להערך בתור הוכחה על מציאת התשובה, כערך מיתת ב"ד הבאה בסבת חטא גלוי, שכן כל המומתין מתודין.

1. משלי יא, יז' - גַּמַּל נִפְשׁוֹ, אִישׁ חֶסֶד; וְעֵכֶר שְׂאֵרוֹ, אֶכְזָרִי.

מצודת דוד - "גומל נפשו" - מי שגומל טוב לנפשו המתאווה, לתת לה די מחסורה ההכרחי להחיותה ולהעמידה במצב הבריאות, הוא בודאי איש חסיד, כי כאשר יחמול על נפשו כן יחמול על נפש הזולת. אבל העוכר בשר עצמו ומרעיב עצמו כי יחוס על הממון, כל-שכן שהוא אכזרי על הזולת.

2. ישעיהו ו, י' - הַשְּׁמֵן לֵב (אטום) הָעַם הַזֶּה וְאֶזְנֵי הַכֹּהֲנִים וְעֵינֵי הַשֹּׁעֵם פֶּן יִרְאֶה בְּעֵינָיו וּבְאָזְנוֹ יִשְׁמַע וּלְבָבוֹ יִבִּין וְשֵׁב וּרְפָא לוֹ.

3. ישעיהו כה, ח'